

Nota de premsa

La Federació Salut Mental Catalunya presenta al Palau Macaya de “la Caixa” un informe amb propostes per garantir el dret a la capacitat jurídica en salut mental

- **Es tanca el cicle de la Federació Salut Mental Catalunya sobre drets en salut mental i aplicació de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, celebrat al Palau Macaya, on han participat 46 persones de diferents àmbits relacionats amb el procés de modificació de la capacitat jurídica.**
- **El seminari ha estat un dels projectes seleccionats per la convocatòria 2018 d’iniciatives i projectes per a la transformació social del Palau Macaya de ”la Caixa”.**
- **Com a propostes de canvi en l’aplicació dels principis de la Convenció, l’informe presentat recull la formació; la creació del grup de suport per a la decisió conjunta i de la figura de suport al carrer, així com la potenciació de la figura de gestió de casos; la revisió periòdica programada de les sentències de modificació de capacitats; l’elaboració d’un mapa de recursos de suport; i el reconeixement dels Grups d’Ajuda Mútua com a espais de suport a la presa de decisions.**
- **La jornada de cloenda del seminari ha comptat amb la participació de Tina Minkowitz, col·laboradora en la redacció de la Convenció; i Alberto Vásquez, coordinador de Recerca de l’Oficina de la Relatora Especial de l’ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.**

Barcelona, 18 de gener.- Avui s’han presentat al Palau Macaya de Barcelona les conclusions del seminari **“El dret a la capacitat jurídica en salut mental: suports i acompanyament”**, coorganitzat entre el Palau Macaya de ”la Caixa” i la **Federació Salut Mental Catalunya**, en el marc de la convocatòria anual de projectes per a la transformació social de l’Obra Social en aquest espai. L’objectiu del seminari, realitzat en col·laboració amb Support Fundació Tutelar Girona i la consultora Spora Sinergies, ha estat la creació de propostes de canvis i suports

Nota de premsa

necessaris per **garantir el dret a la capacitat jurídica de totes les persones amb problemes de salut mental d'acord amb la Convenció Internacional de l'Organització de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.**

La iniciativa forma part de l'impuls i el treball que la Federació Salut Mental Catalunya, que representa 68 associacions de familiars i primera persona, va iniciar l'any 2016 per posar en valor els drets de les persones amb problemes de salut mental. **La defensa dels drets** és una de les línies estratègiques prioritàries de l'entitat, que aposta per un **model sociocomunitari d'atenció a la salut mental basat en els suports, la formació, l'apoderament i la participació activa de la persona en el procés de recuperació.**

Dret a la presa de decisions

El cicle ha significat un espai de reflexió conjunta en què han participat 46 persones i per al qual la Federació i el Palau Macaya de "la Caixa" han buscat la mirada de tots els actors implicats: fiscalia, col·legi d'advocats, institut de medicina legal i forense, Departament de Justícia, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, associacions de primera persona i familiars, serveis socials, etc. Aquesta tasca ha quedat recollida en un **document de conclusions** que identifica la complexitat dels canvis necessaris, els aspectes a transformar i els passos que cal fer per **assolir un model que garanteixi els suports a les persones, respectant el dret a la presa de decisions en relació a la seva vida.**

L'activista Tina Minkowitz, col·laboradora de l'Organització de les Nacions Unides que va participar en la redacció de la Convenció de Nova York, ha estat l'encarregada d'obrir l'acte de cloenda del cicle amb una conferència sobre el **dret a la capacitat jurídica com a dret humà**. Un segon ponent internacional, l'advocat i assessor especialista en inclusió social Alberto Vásquez, coordinador de Recerca de l'Oficina de la Relatora Especial de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, ha parlat sobre **el model de suports per exercir la capacitat jurídica**. D'altra banda, la sub-directora general d'Atenció i Promoció de l'Autonomia Personal del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Mònica Ribas, el sub-director general de Programes de Rehabilitació i Sanitat del Departament de Justícia, Carlos Soler, i el president de la Federació Salut Mental Catalunya, Israel Molinero, han estat els representants institucionals a l'acte.

La presentació de **l'informe de conclusions**, per part de Mònica Carrilero, tècnica de l'àrea d'Incidència Política de la Federació, i Aleix Causa, director d'Spora Sinergies, ha tancat el programa. El document posa de manifest, entre d'altres aspectes rellevants, **la diferència entre el paradigma que proposa la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i el que plantegen el Codi Civil i la Llei d'Enjudiciament Judicial, marc de referència legal a l'estat espanyol.**

Nota de premsa

Restitució de la capacitat

L'informe també evidencia **les traves a les quals s'enfronten les persones amb problemes de salut mental que han estat incapacitades judicialment per recuperar el seu dret a la capacitat jurídica**, ja que el procés de recapacitació planteja molts més obstacles i és molt més complex que el d'incapacitació. D'altra banda, s'apunta que **el procés de modificació de la capacitat jurídica** no és un sistema neutral ni equitatiu, ja que **està orientat a identificar les problemàtiques de salut i socials, en comptes de destacar les capacitats de la persona**. A més, les figures professionals que hi intervenen no sempre tenen una formació específica en salut mental ni disposen del temps ni dels recursos suficients per valorar les necessitats de la persona i oferir alternatives que li garanteixin els suports necessaris per conservar una capacitat jurídica plena.

Pel que es refereix a la figura jurídica de la incapacitació, es constata que està concebuda per protegir la persona davant de situacions perilloses per a la seva integritat i el seu patrimoni, per cobrir responsabilitats civils i per aconseguir recursos, sense contemplar alternatives comunitàries menys restrictives i basades en els suports. No obstant això, implica per a la persona una **pèrdua de drets fonamentals i una restricció d'oportunitats i recursos dins la comunitat que van acompanyades de prejudicis i estigma, alhora que comporta patiment i conflictivitat en l'entorn familiar**.

Com a **propostes** de canvi per avançar en l'aplicació dels principis de la Convenció, l'informe recull la **formació**; la creació del **grup de suport per a la decisió conjunta** i de la figura de **suport al carrer**, així com la potenciació de la figura de gestió de casos; la **revisió periòdica programada de les sentències** de modificació de capacitats; l'elaboració d'un **mapa de recursos** de suport; i el reconeixement dels **Grups d'Ajuda Mútua** com a espais de suport a la presa de decisions.

Un projecte impulsat pel Palau Macaya de "la Caixa"

El document presentat aquest matí al Palau Macaya de "la Caixa" és el resultat del cicle de tres tallers realitzats durant el darrer trimestre del 2018 al Palau Macaya. Al primer dels tallers, es va plantejar l'encaix de **l'article 12 de la Convenció amb el marc legislatiu vigent**. El segon va abordar els **dilemes ètics dins del sistema de tuteles** a Catalunya. I, en una tercera trobada, es van elaborar **propostes concretes de suports per a l'exercici de la capacitat jurídica en salut mental**. Els tallers tenien una durada de 4 hores i seguint una metodologia estructurada en tres fases: ponències inicials per crear un marc comú de debat; elaboració d'una anàlisi de situació i diferents propostes de manera consensuada en subgrups de participants; i posada en comú i recull de les propostes en una sessió plenària.

Nota de premsa

El seminari **"El dret a la capacitat jurídica en salut mental: suports i acompanyament"** ha estat un dels projectes seleccionats per la **convocatòria 2018 d'iniciatives i projectes del Palau Macaya de "la Caixa"**. Aquesta convocatòria té com a objectiu **fomentar la reflexió i el diàleg per a la transformació social**, reforçar el teixit associatiu i potenciar el seu paper com a lloc de trobada entre entitats, associacions i professionals que actuen en diversos àmbits però que comparteixen alhora valors i inquietuds.

Informe presentat i més informació:

[Programa](#) | [Informe FSMC](#) | [Més informació sobre dret a la capacitat jurídica en salut mental](#)

Assistència i gestió d'entrevistes prèvies a l'acte:

Federació Salut Mental

Lydia Santín - 657 747 595 - premsa@salutmental.org

Departament de Comunicació de "la Caixa"

Esther Lopera – 685.99.04.60 – elopera@la-chincheta.com

Oscar Gelis – 636.388.842 – ogelis@la-chincheta.com

Sala de premsa multimèdia:

http://obrasocial.lacaixa.es/nuestroscentros/palaumacaya/palaumacaya_es.html

Federació Salut Mental de Catalunya

Federació Salut Mental Catalunya neix al 1996 per unir els esforços de les associacions que ja existien a Catalunya. Actualment, la Federació aglutina 66 entitats de tot Catalunya de persones amb problemes de salut mental, familiars i amics. Dóna serveis a les entitats federades, a la població en general, treballa per a la inclusió social i la defensa dels drets de les persones amb trastorns mentals, i per la millora de les polítiques públiques dirigides a aquest col·lectiu. www.salutmental.org

EL PALAU MACAYA, CENTRE DE REFLEXIÓ

Amb més de 100 anys d'història, el Palau Macaya de "la Caixa" és un dels emblemes arquitectònics modernistes de la ciutat de Barcelona. Des de l'any 1947, el Palau ha estat estretament vinculat a l'expansió de l'Obra Social "la Caixa", acollint primer l'Institut Educatiu de Sordmuts i de Cecs i, amb posterioritat, el Centre Cultural de la Fundació "la Caixa", precedent dels centres CaixaForum. L'any 2012 el Palau va obrir les seves

Nota de premsa

portes amb l'objectiu d'erigir-se com a centre de pensament i reflexió per al món professional i acadèmic i ser un espai de referència per impulsar la reflexió i la transformació social.

La seu del Club de Roma i l'EEH

Des d'abril de 2013, el Palau es converteix en la seu de l'Oficina a Barcelona del Club de Roma, per cooperar en el debat, la transformació i el coneixement dels problemes de l'àrea d'Europa, Mediterrani i Orient Mitjà, especialment en els temes relacionats amb els recursos, l'energia i el medi ambient. Actualment, aquest centre de reflexió és també la seu de l'Escola Europea d'Humanitats (EEH), un projecte impulsat per "la Caixa" i coordinat per l'equip directiu de la prestigiosa revista La Maleta de Portbou, que té l'objectiu de contribuir al debat cultural i europeu, utilitzant la clau humanística com a punt de partida.